

't Wordt tijd dat ik de leiding neem

"Wat is dat voor ener wááánzin?"

(Professor Prlwytzkofsky)

't Wordt tijd dat ik de leiding neem

Over wat we van een heer kunnen leren over
de heroïsche kunst van het leidinggeven

Rolf Mulder

© 2011, Koninklijke Van Gorcum BV, Postbus 43, 9400 AA Assen.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

NUR 801

ISBN 978 90 232 4734 0

Copyright alle Toonder-illustraties © 2010 Stichting Het Toonder Auteursrecht'.

Omslagillustratie: Wil Raymakers

Grafische verzorging: Koninklijke Van Gorcum, Assen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Chronische stempeldrang	5
2 Incompetentie	13
3 Leiderschap en Bommel?	31
4 Angst en hoop: doe de Bommel Bypass	41
5 Noblesse oblige	49
6 Wat we misschien van een beer kunnen leren...	57
Bijlage 1	61
Bijlage 2	65
Bijlage 3	67
Over de auteur	73

Inleiding

Zoals alle verhalen uit de Bommelsaga van Marten Toonder is *Tom Poes en het Bommel-verschiet* (ook wel verkort tot *Het Bommel-verschiet* of *Het verschiet*) een bijzonder verhaal. Ogenschijnlijk gaat het over een hightech utopische stad die zich keert tegen haar uitvinders. Met andere woorden: de Revolutie of Utopia die haar eigen kinderen dreigt te verslinden. Met Bommel als antiheld die weer de mooiste avonturen tegen wil en dank beleeft en uiteindelijk deze Uitvinding, uiteraard zijns ondanks, weet te keren (voor diegenen die het verhaal niet kennen: zie bijlage 1 met een samenvatting).

Op zich al heel lezenswaardig, maar *Het verschiet* heeft mijns inziens nog een ander, verborgen Thema. Het Verschiet zou je namelijk ook kunnen lezen als een zoektocht naar wat Leiderschap is en wat niet. Ik weet dat dit ongeloofwaardig klinkt, maar ik zou de lezer willen uitnodigen om voor een paar bladzijden zijn of haar kritische vermogens uit te schakelen en, al is het maar voor even, mee te gaan met mijn analyse en bespiegelingen. Beschouw het maar als een gedachte-experiment. Of als een (wel of niet gelukte) vorm van humor. In ieder geval als tijdverdrijf. Er zijn tenslotte wel belabberder vormen van leesvoer waarmee je geest en tijd kunt doden. Het is gelukkig ook maar een klein boekje met veel

plaatjes, slechts zes hoofdstukjes en veel wit. Dat maakt het allemaal wat soepeler en sneller verteerbaar.

Nog een paar laatste opmerkingen. Niets is wat het lijkt te zijn. Maar soms wel. Soms lijkt iets op iets, wat het dan ook is. Meestal is het echter verdraaide lastig om het verschil te zien. Met name als het verschil heel klein is. Of juist heel groot lijkt te zijn. En dat is waar het om draait in dit boek. Ongeveer.

Zoals Joost zo treffend opmerkte: "Men moet oppassen, want door te veel lezen kan men gemakkelijk het verstand kwijtraken, als ik zo vrijmoedig mag wezen."

Rolf Mulder, november 2010